

شیعیان امارات

در محل پیوستن خلیج فارس به دریای عمان، قسمتی از خاک جزیره العرب به صورت شبه جزیره ای مثلث شکل در داخل دریا پیشروی کرده که امروزه به آن امارت گفته می شود. رأس این مثلث در شمال و به سمت تنگه هرمز، و بخش انتهایی آن به سمت شبه جزیره عربستان است.

امارات شامل هفت امیرنشین است که در قرن نوزدهم زیر سایه و سلطه دولت انگلیس و ضمن مصالحه با آن به عنوان امارات متصالحه نامیده شد. بزرگترین آنها ابوظبی است که مرکز سیاسی این امیرنشین بوده و دبی دومین شهر مهم و مرکز اقتصادی آن به شمار می آید. دیگر امیرنشین های این مجموعه عبارت است از: شارجه، عجمان، ام القوین، رأس الخیمه و فجیره. هر شیخ نشین، دولتی محلی است که از قوانین خاص خود پیروی کرده اما سیاست خارجی آنها را ابوظبی تعیین می کند. مؤسس و بنیانگذار امارات در شکل اخیر آن، در سال ۱۹۷۱ که انگلیسی ها این منطقه را ترک کردند، شیخ زاید بن سلطان آل نهیان بود که به همراهی شیخ راشد آل مکتوم امارات را شکل دادند.

بیش از هشتاد درصد جمعیت امارات مهاجرانی از کشورهای ایران، هند، پاکستان، هند، و فلسطین و دیگر کشورها هستند. شماری از غربی ها نیز در این کشور ساکنند که حدود شش درصد جمعیت آن را تشکیل می دهند.

دین رسمی امارات اسلام است، اما شماری مسیحی و هندو هم در آن زندگی می کنند. بیشتر مسلمانان، اهل سنت و مالکی مذهب اند. بیست درصد ساکنان شیعه مذهب هستند، اما این رقم را تا پانزده درصد هم گفته اند. بیشتر شیعیان مهاجران ایرانی هستند که در سالهای اخیر شمار آنان بسیار فزونی یافته است. شماری از شیعیان بحرانی و قطیفی نیز در امارات سکونت دارند. چنان گروهی از خوارج اباضی و وهابی نیز در امارات ساکنند.

شیعیان، بیشتر در دبی، شارجه و ابوظبی ساکنند، اما به صورت پراکنده در دیگر امیرنشین ها نیز حضور دارند. شیعیان این کشور در مقایسه با کویت یا بحرین، محله مشخصی ندارند بلکه در میان محلات مختلف پراکنده هستند. به طور معمول، روز عاشورا می توان با توجه به خلوتی شهر، حضور گسترده شیعیان را در این امیرنشین شاهد بود.

شیعیان امارات غالباً امامی مذهب و به جز ایرانی ها، سایرین از بحرانه و بعضاً پاکستانی و هندی هستند. ایرانی ها، عمدتاً شامل لاری ها و اشکنانی ها و گراشی های منطقه فارس هستند که

در این شیخ نشین زندگی می کنند. تنها پس از انقلاب بیش از نیم میلیون نفر ایرانی در امارات سکونت گزیده اند که اکثرا در دبی ساکنند. شماری از اسماعیلی های بُهره نیز در امارات زندگی می کنند. شغل بیشتر شیعیان تجارت و برخی نیز به کارهای ساده مشغول هستند.

شیعیان در امارات در انجام فعالیت های مذهبی خود آزاد هستند، اما تشکیل هر نوع حزب و دسته سیاسی ممنوع است. به دلیل حضور قاطع شیعیان در بخش اقتصاد، آنان به عنوان یک اقلیت فعال شناخته می شوند. در این امیرنشین، مجلس اوقاف جعفریه خیریه وجود دارد، اما در مدارس، تنها مذهب اهل سنت تدریس می شود. وهابیت در این کشور نفوذ قابل توجهی دارد. در ابوظبی که پایتخت سیاسی این شیخ نشین است، مسجد بزرگی به نام مسجد الرسول (ص) مختص شیعیان است. همین طور بحارنه، حسینیّه و یژه ای دارند. پاکستانی های شیعه مذهب نیز حسینیّه خاص خویش را دارند. مسجد عیسی از دیگر مساجد شیعیان در ابوظبی است. در شارجه، مسجد و حسینیّه الزهرا (س) از مراکز تجمع شیعیان در ایام محرم و اعیاد اسلامی است.

مسجد امام علی (ع) در دبی از مشهورترین و قدیمی ترین مساجد شیعیان در امارات است. در نزدیکی آن حسینیّه حاج ناصرو همچنین حسینیّه کراشیه (متعلق به گراشی های فارس) قرار دارد. حسینیّه لاری ها نیز از دیگر مراکز شیعی این شهر است.

در سال ۱۳۶۳ ش مسجدی به نام مسجد امام حسین (ع) از سوی هلال احمر جمهوری اسلامی و با پیگیری نماینده وقت رهبری انقلاب در دبی ساخته شد.

در حال حاضر، این مسجد، مهم ترین مرکز برای فعالیت های فرهنگی شیعیان به شمار می آید. حجت الاسلام شاهچراغی که از سال ۱۳۷۸ به نمایندگی از رهبری معظم انقلاب در دبی استقرار یافته، در این مسجد و مرکز فرهنگی وابسته به آن، مستقر است.

چاپ نشریه ای به نام نسیم، برای نوجوانان و بزرگسالان ایرانی شیعه مذهب مقیم امارات از جمله فعالیت های فرهنگی است که در این مسجد جریان دارد. همچنین کتابخانه ای با نزدیک به ده هزار مجلد کتاب در این مسجد وجود دارد. اقامه نماز جمعه در این مسجد با ارائه دو خطبه عربی و فارسی، همچنین برقراری جلسات قرائت قرآن، دعای کمیل، ندبه و نیز برگزاری مراسم اعیاد و سوگواری از فعالیت های جاری این مسجد و مرکز است. به طور متوسط سالانه بین سی تا چهل نفر در این مسجد به شرف اسلام مشرف می شوند.

دولت امارات، هیچ کمک مالی به مساجد شیعه ندارد و هزینه مساجد و حسینیّه توسط شیعیان تأمین می شود. این در حالی است که دولت در ساختن مساجد برای اهل سنت، به طور مستقیم مشارکت دارد.